

PROTOCOL ASBESTAFBOUWBELEID VOOR DE LAND- EN TUINBOUWSECTOR

Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme

De OVAM, vertegenwoordigd door mevrouw Henny De Baets, administrateur-generaal
en
Algemeen Boerensyndicaat (ABS), vertegenwoordigd door de heer Hendrik Vandamme, voorzitter
en
Boerenbond, vertegenwoordigd door mevrouw Sonja De Becker, voorzitter
en
Vlaams Agrarisch Centrum (VAC), vertegenwoordigd door de heer Danny Vandebeeck, gedelegeerd bestuurder

Hierna ook “protocolpartners” genoemd.

komen samen met de Vlaamse regering, vertegenwoordigd door

mevrouw Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

het volgende overeen:

Duiding bij het protocol: ‘Asbestveilig Vlaanderen 2040’

Dit protocol heeft betrekking op gezamenlijke acties die de protocolpartners (de OVAM, ABS, Boerenbond en VAC) nemen voor de land- en tuinbouwsector in het kader van het asbestafbouwbeleid. Deze acties doelen op het gebouwpatrimonium in de land- en tuinbouwsector en dit met bouwjaar tot en met 2000. De protocolpartners werken gezamenlijk toe naar een asbestveilige land- en tuinbouwsector tegen 2040. Specifiek voor asbestdaken beogen de protocolpartners binnen dit protocol de verwijdering van asbestdaken tegen 2034.

Zo draagt de land- en tuinbouwsector mee bij aan de beleidsdoelstelling ‘Asbestveilig Vlaanderen 2040’ en bijhorend ‘Actieplan Asbestafbouw’. In deze beleidsdoelstelling zijn volgende aspecten en mijlpalen vermeld:

- Asbestinventarisatieplicht bij verkoop voor toegankelijke constructies met risicobouwjaar (datum invoering conform Vlarema)
- 2032: generieke asbestinventarisatieplicht voor toegankelijke constructies met risicobouwjaar
- 2034¹: verwijdering van de meest risicovolle asbesthoudende materialen met risicobouwjaar: eenvoudig bereikbare² niet-hechtgebonden asbesttoepassingen (met uitzondering van wandpleisterwerk met een laag risico), asbestcementen dak- en gevelbekleding en rook- en regenwaterafvoer;
- 2040: verwijdering van andere risicovolle, eenvoudig bereikbare materialen met risicobouwjaar;
- Generieke verwijderingsplicht van eenvoudig bereikbaar geworden materialen bij renovatiewerken voor constructies.

¹ Mijlpalen 2034 en 2040 vormen enkel voor publieke gebouwen een verplichting. Deze zijn voor andere gebouweigenaars een streefdoelstelling conform de beslissing van de Vlaamse Regering betreffende het actieplan Asbestafbouw (VR 2018 2007 DOC.0960/1TER).

² De asbesthoudende materialen die waar te nemen en weg te nemen zijn zonder de bouwkundige integriteit van een constructie of erfgoedkenmerken van een beschermd onroerend erfgoed aan te tasten binnen de normale beheers- en onderhoudscycli of een vergelijkbare stilstand bij industriële installaties. Asbesthoudende materialen die bedekt zijn door een ander materiaal, met uitzondering van een laag verf, coating, behang, kunststof of textiel, zijn niet eenvoudig bereikbaar, tenzij het bedekkend materiaal kan worden weggenomen zonder het te beschadigen.

In dit protocol komen de partijen en de protocolpartners het volgende overeen:

Artikel 1 Toepassingsgebied en uitvoeringstermijn

Dit protocol heeft als doel het asbestveilig maken van de land- en tuinbouwsector, met als focus de asbestdaken. De uitvoering van het protocol vangt aan op datum van ondertekening en loopt voor de budgettaire vastlegging van de voor dit protocol verkregen relancemiddelen 'Vlaamse Veerkracht' tot einde 2022. Uitvoeringen kunnen na deze datum doorlopen tot uitputting van voorziene relancemiddelen en uiterlijk tot in 2026. De OVAM zal in het kader van dit protocol de nodige procedures volgen en bijhorende documenten uitwerken die nodig zijn voor de vrijgave van de voorziene relancemiddelen. Na evaluatie van huidig protocol kunnen de protocolpartners een vervolgprotocol uitwerken zoals bepaald onder artikel 7 in dit protocol.

De financiering door de OVAM zal door de landbouwer enkel worden aangewend voor de asbestcementen dakbedekking van een onroerend goed waarvan de landbouwer eigenaar is of waarop hij een zakelijk recht of pachtrecht bezit. Een landbouw- of klantnummer, BTW-nummer en exploitatienummer zijn daarbij vereist zoals verder bepaald onder artikel 3 van dit protocol.

Land- en tuinbouwpatrimonium dat niet onderworpen is aan regelgeving vanuit het Vlaams Gewest, is uitgesloten.

Artikel 2 Sensibilisering en informatie

De protocolpartners ABS, Boerenbond en VAC engageren zich om via hun gebruikelijke communicatiekanalen en samenkomstfora de aangesloten leden te informeren en aan te moedigen om gebruik te maken van het inzamelaanbod van de OVAM. Dit onder meer door op hun vormingssessies succesverhalen van de dakvervangingsprojecten van andere landbouwers in de kijker te plaatsen als goede voorbeeldpraktijken.

De vormingen over veilig omgaan met asbestmaterialen worden ook door de OVAM met de nodige expertise en de meest recente inzichten gestoffeerd. De OVAM verleent haar expertise voor de uitwerking van sectoraal communicatiemateriaal, in lijn met de lopende communicatiecampagnes. Onder meer volgende aspecten komen hierin aan bod:

- Doelstelling Asbestveilig Vlaanderen 2040;
- Aandacht voor de noodzaak tot verwijdering van risicovolle materialen met asbest;
- Veilig (laten) verwijderen van asbesthoudende materialen
- Kosteninschatting van asbestverwijdering;
- Actuele subsidiëringmogelijkheden voor de land- en tuinbouwsector (oa VLIF-ondersteuning)

Artikel 3 Realisatie van asbestveilige daken

De vervanging van een dak op landbouwpatrimonium vormt een aanzienlijke investering voor de land- of tuinbouwer. De OVAM zal in uitvoering van haar opdrachten voor 100% de asbestmeerkost financieren voor de vrijgekomen hoeveelheden asbestcement. Deze asbestmeerkost vormt een kleiner aandeel binnen de totale dakvervangingskost. De OVAM stelt via openbare procedure een inzamelaar aan die instaat voor de ophaling van het asbestcement met transport en verdere verwerking conform de regelgeving. De kost hiervan draagt de OVAM geheel op zich, beperkt tot grenzen van de beschikbare budgetten bij dit protocol. De OVAM activeert meteen na ondertekening van dit protocol een eerste inzamelcontract.

Het voormelde geldt tot einde 2022 voor de vastlegging van de beschikbare budgetten in het kader van de relancemiddelen. Uitvoering van voorziene gegroepeerde opdrachten is mogelijk tot budgetuitputting ofwel tot uiterlijk in de loop van 2026.

Het optreden van de OVAM is ook onderworpen aan volgende voorwaarden:

- De land- en tuinbouwer is eigenaar of bezit een zakelijk recht of pachtrecht op het onroerend goed vanwaar het asbestcement afkomstig is.
- Hij beschikt over een BTW-nummer met een landbouwactiviteit
- Hij identificeert zich als landbouwer via een landbouw- of klantnummer zoals beschreven in de bepalingen vanuit Departement Landbouw en Visserij en een exploitatienummer voor de beoogde percelen waar de asbestcementen dakbedekking gedemonteerd wordt. Het landbouwbedrijf en de exploitatie waartoe het

onroerend goed behoort, mag maximum 10 jaar geleden gestopt zijn om gegevenscontrole te garanderen in samenwerking met het Departement Landbouw en Visserij.

- Hij meldt zich aan via de voorziene aanmeldingsmodules van de OVAM, zoals een webformulier
- Hij verleent alle informatie die gevraagd wordt om de ophaling van het asbestcement mogelijk te maken, bv. aantal m² dakoppervlakte
- Hij verklaart zich bij aanmelding akkoord met de praktische modaliteiten en de algemene voorwaarden voor een vlot verloop van de inzameling aan huis.

Asbest veilig verwijderen en ophalen staan voorop binnen dit protocol. De protocolpartners zorgen ervoor dat deelnemers zeer goed geïnformeerd zijn over de mogelijkheden en voorwaarden om asbest te verwijderen conform de regelgeving (zowel indien zij hierin zelf actie ondernemen, of daartoe beroep doen op een (dak)aanemer).

Specifiek voor de bouwjaren 1990-2001 is een staalname nodig om uitsluitsel te bieden of de dakbedekking effectief asbesthoudend is. Asbestvrij vezelcement kan nooit in aanmerking komen om te worden verwijderd in het kader van dit protocol.

Bij het informeren van potentiële deelnemers zal conform de doelstellingen van het Vlaams Energie- en Klimaatplan ook geïnformeerd worden over het eventuele zonnepotentieel van het gebouw (oa via de tool 'Zonnekaart').

Artikel 4 Faciliteren van private ontzorgingsinitiatieven voor asbestverwijdering

De protocolpartners informeren elkaar over private ontzorgingsinitiatieven die in het werkveld zouden ontstaan voor asbestverwijdering in de landbouwsector. In niet-gerenoveerde gebouwen is de kans zeer reëel asbestmaterialen aan te treffen. De OVAM zal haar expertise verlenen om te faciliteren bij private, ontzorgende initiatieven rond asbestverwijdering. Bijvoorbeeld in het kader van energierenovatie of ontharding.

Artikel 5 Stuurgroep

Er wordt een stuurgroep opgericht die bestaat uit vertegenwoordigers van de protocolpartners ABS, Boerenbond, VAC en de OVAM. De stuurgroep heeft tot doel de uitvoering van het protocol te bewaken, evalueren, verbeteringen te introduceren en desgevallend aan de bevoegde minister aanpassingen, aanvullingen of wijzigingen aan het protocol voor te stellen. Het afwegingskader voor wijzigingen vormt de evaluatie van de uitvoering van de vorige gegroepeerde opdracht(en) die in het kader van dit protocol werden gesloten, en dit op gebied van benuttingstempo, aantal bereikte locaties, gebouwtypologie, profiel land- en tuinbouwer, praktische organisatie en de voortgang bij bereiken van de doelstelling Asbestveilig Vlaanderen 2040.

De stuurgroep kan daarnaast de werkwijze voor de administratieve afhandelingen binnen dit protocol in unanimité verder uitwerken, optimaliseren en verfijnen.

De stuurgroep komt periodiek samen en op basis van de noodzaak tot overleg.

Artikel 6 Communicatie met externen over dit protocol

De regie voor communicatie met de pers over dit protocol is in handen van de woordvoerder van de OVAM en in onderlinge afstemming met het kabinet van de bevoegde minister.

Via de gebruikelijke communicatiekanalen in het werkveld brengen ABS, Boerenbond en VAC hun leden op de hoogte van dit protocol en van het 'Actieplan asbestafbouw' met strategische doelstelling Asbestveilig Vlaanderen 2040. Dit kort volgend op de ondertekening van het protocol.

Op initiatief van de protocolpartners kunnen te allen tijde nog bijkomende sensibiliseringsmaatregelen, informatierondes en andere communicatieacties genomen worden indien de partners ervaren dat daar in het werkveld specifieke noden toe bestaan.

Tussen de protocolpartners wordt onderling op transparante wijze gecommuniceerd over de vooruitgang/stand van zaken van de verschillende ondernomen acties.

Artikel 7 Wijzigingen en herzieningen

Door middel van een addendum dat door de bevoegde minister bij machtiging vanuit de Vlaamse Regering ondertekend wordt, kan de stuurgroep mits akkoord van de protocolpartners te allen tijde wijzigingen aan de artikels uit dit protocol doorvoeren. Eventuele verlenging van dit protocol zal op voordracht van de bevoegde minister aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd, hetzij als addendum bij dit protocol hetzij als volledig nieuw vervolgprotocol.

Artikel 8 Opzegging

Elke partij kan dit protocol opzeggen mits het versturen van een aangetekend schrijven aan elk van de andere partijen en mits een opzegtermijn van 6 maanden die ingaat de maand volgend op de maand waarin de opzeg is gedaan.

Brussel,

Zuhal DEMIR
Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Henny DE BAETS
Administrateur-Generaal, OVAM

Hendrik Vandamme
Voorzitter, Algemeen Boerensyndicaat

Sonja De Becker
Voorzitter, Boerenbond

Danny Vandebeeck
Gedelegeerd bestuurder, Vlaams Agrarisch Centrum